

मराठी दैनिक

मराठी एकीकरण

○संपादक : डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक

○उप संपादिका : .सौ. प्रीती दिपक नाईक

○कार्यकारी संपादक : श्री. विनोद दशरथ मेहे

● वर्ष -०४ ● अंक-३०७ ● मुंबई, रविवार, ०८ जून २०२५ ● पृष्ठ-८ ● मूल्य-५ रु.

MARATHI EKI-KARAN

BATMIPATRA

एकीकडे उद्धव ठाकरेंसोबतच्या युतीची चर्चा दुसरीकडे राज ठाकरेंनी दुसरा पत्ता उघडला

युतीमुळं मविआचं काय होणार?
उद्धव ठाकरे आणि राज ठाकरे एकत्र येणार असल्याच्या चर्चेनं राज्याचं राजकारण ढवळून निघालं आहे. अशांमध्ये स्वाभाविकपणे उद्धव ठाकरे महत्त्वाचा घटक असलेल्या महाविकास आघाडीचं काय होणार हा महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. दोन ठाकरेंनी एकत्र येणं नव्या राजकीय समीकरणाचा प्रारंभ ठरणार असेल, तर तीच महाविकास आघाडीच्या समारोपाची नांदी ठरणार नाही ना असा प्रश्नही आता विचारला जात आहे.

■मुंबई | प्रतिनिधी :
मनसेप्रमुख राज ठाकरे आणि ठाकरे गटाचे प्रमुख उद्धव ठाकरे एकत्र येणार असल्याची चर्चा सुरु असतानाच राज ठाकरे यांच्या निवासस्थानी बैठकीचे धडाके सुरू आहेत. आज मनसेच्या केंद्रीय समितीची पुन्हा बैठक शिवतीर्थ या राज ठाकरे यांच्या निवासस्थानी पार पडली. २०१४ आणि २०१७ या निवडणुकांनंतर पुन्हा एकदा २०२५ च्या मुंबई महापालिका निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर ठाकरे ळैंड टिकवायला मनसेप्रमुख उद्धव ठाकरे आणि ठाकरे गटाचे प्रमुख उद्धव ठाकरे एकत्र येतील ही चर्चा रंगली आहे. सलग तीन दिवसाच्या चर्चेनंतर, मुंबईत राज आणि उद्धव ठ-

ाकरे एकत्र येण्याचे मराठी माणसाचे गळ घालणारे पोस्टर्स पाह्याला मिळत आहे. सोबत दोन्ही नेत्यांच्या मराठी माणसासाठी आणि महाराष्ट्रासाठी एकत्र येण्यासंदर्भात माध्यमांवर चर्चा केली. मात्र प्रत्यक्षात दोनही राजकीय पक्षांनी आपापल्या राजकीय ताकदीबाबत चाचपणी सुरू केली आहे.

युतीच्या चर्चासोबत 'एकला चलो रे'ची चाचपणी?

शिवसेना ठाकरे गटाच्या मुंबई महापालिका शिवसेनेकडे ठेवण्यासंदर्भात हालचाली सुरू आहे. दुसरीकडे महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेनेही आपल्या विभाग अध्यक्ष, उपविभाग अध्यक्ष,

गटनेते शाखाप्रमुख इत्यादींसोबत झालेल्या बैठकीचा अहवाल राज ठाकरे यांच्याकडे केंद्रीय समितीने सादर केला. ३६ विधानसभा मतदारसंघातील माध्यमांवर चर्चा केली. मात्र प्रत्यक्षात दोनही राजकीय पक्षांनी आपापल्या राजकीय ताकदीबाबत चाचपणी सुरू केली आहे.

मुंबईकर म्हणतायत भाजपा सर्वात पुढे ठाकरे गटाचे काय? राज-उद्धव एकत्र आले तर काय?

- या सर्वेक्षणात तुमच्या स्थानिक नगरसेवकाच्या कामगिरीवर खुश आहात काय?
- अशा विचारलेल्या प्रश्नावर तब्बल २८.९ टक्के मुंबईकरांनी संपूर्ण असमाधानी असे म्हटले आहे. तर २०.९ टक्के मुंबईकरांनी नगरसेवकांची कामगिरी संपूर्ण समाधानी असल्याचे म्हटले आहे. १८.७ समाधानीही नाही आणि असमाधानीही नाही असे म्हटले आहे. तर १२.२ टक्के मुंबईकरांनी सांगू शकत नाही असे म्हटले आहे. वयोगटाचा विचार करता १८-२४ वयोगटातील ३९ टक्के तरुणांनी स्थानिक नगरसेवकांची कामगिरी समाधानकारक असे म्हटले आहे.तर नगरसेवकांची कामगिरी असमाधानकारक असल्याचे २५-३४ वयोगटातील ३६ टक्के तरुणांनी म्हटले आहे.
- मुंबई महापालिकेचा शिवसेनेचा महापौर असतानाच्या साल २०१७ ते २०२२ च्या काळाच्या तुलनेत आताची एनडीएची प्रशासकीय राजवट कशी आहे का ?
- या प्रश्नाला २०.० टक्के मुंबईकरांनी सर्वात वाईट असे म्हटले आहे. तर १९.९ टक्के मुंबईकरांनी बऱ्याच प्रमाणात चांगली म्हटले आहे. तर १७.१ टक्के मुंबईकरांनी सारखीच असल्याचे म्हटले आहे. पाकिेतील एनडीएची प्रशासकीय राजवट आधीपेक्षा चांगली म्हणणाऱ्यात ४३ टक्के पुरुष तर ३२ टक्के महिला आहेत. वाईट म्हणणाऱ्यात पुरुष आणि महिलांचे प्रमाण ३६ टक्के असे समान आहे. वयोगटाचा विचार करता आताची प्रशासकीय राजवट आधीपेक्षा उत्तम असल्याचे ५५ वयोगटाच्या पुढील ५० टक्के नागरिकांनी म्हटले आहे.
- जर बीएमसीच्या निवडणुका सर्व पक्षांनी स्वतंत्रपणे लढव्या कोणाला पाटींबा ?
- या प्रश्नावर ३१.० टक्के लोकांनी भाजपाला पाटींबा दिला. तर २३.९ टक्के लोकांनी शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाला पाटींबा देणार असे म्हटले आहे. तर एकनाथ शिंदे यांना ६.३ टक्के लोकांना पाटींबा दर्शवला आहे. तर मनसेला ११.२ टक्के लोकांनी पाटींबा दिला आहे.
- मुंबईकरांना कोणती समस्या अधिक महत्त्वाची वाटतोय ?
- अनुक्रमे रस्त्यावरील खड्डे - १९.५ टक्के, पाणी तुंबणे - १४.३ टक्के, वाहतूक समस्या - १०.६ टक्के, अपुरी रोजीयालय - १६.१ टक्के, पिण्याची पाणी - ११.१ टक्के, झोपडपट्टी - ४.७ टक्के, इतर - ९.६ टक्के, सांगू शकत नाही - १४.३ टक्के अशी प्रतिक्रिया दिली आहे.
- बाळासाहेब ठाकरे यांचा वारसा चालण्यासाठी राज आणि उद्धव ठाकरे एकत्र आले तर पाटींबा द्याल का ?
- या प्रश्नावर एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेनेला - २६.२ टक्के, राज आणि उद्धव ठाकरे युती - ५२.१ टक्के, काही सांगू शकत नाही असे २१.८ टक्के लोकांनी म्हटले.

मिळवण्याच्या शर्यतीत भाजपा सर्वात आघाडीवर आहे. तर शिवसेनेत फूट पडून देखील उद्धव ठाकरे यांचा करिष्मा अजूनही कायम असल्याचे आकडेवारी या सर्वेक्षणात पुढे आली आहे. नगरसेवक आणि प्रशासक दोन्हींच्या प्रगती पुस्तकावर मुंबईकरांनी लाल शेर मारलेले आहेत आणि महत्त्वाचे म्हणजे बाळासाहेब ठाकरे यांचा वारसा चालविण्यासाठी उद्धव आणि राज एकत्र आले तर त्यांना मुंबईकरांचा मोठा पाठिंबा या सर्वेक्षणातून मिळाला आहे.

राज्यात मान्सून पुन्हा सक्रिय होताच आठवड्याचा शेवट वादळी पावसानं

■मुंबई | प्रतिनिधी :
मोठ्या सुझीवर गेलेला पाऊस आता पुन्हा एकदा सक्रिय होताना दिसत आहे. धीम्या गतीनं मान्सून सक्रिय होत असून, राज्याच्या काही भागांमध्ये त्यामुळं पावसाच्या सरी कोसळण्यास सुरुवात होण्याची चिन्हं आहेत. ज्येष्ठ हवामान तज्ञांच्या माहितीनुसार पुढील २४ तासांमध्ये मध्य महाराष्ट्रातील, कोकण-गोवा आणि मराठवाड्यातील, तुरळक जिल्ह्यांमध्ये विजांच्या कडकडाटासह वादळी पावसाची शक्यता आहे. यादरम्यान ताशी ३० ते ४० किमी वेगाने वारे वाहणार असून पावसाच्या हलक्या ते मध्यम स्वरूपातील सरींचीसुद्ध हजेरी असेल. गेल्या काही दिवसांपासून नैऋत्य मोसमी वारे एकाच जागेवर स्थिरावल्यामुळं मोसमी पावसाचा जोर कमी झाला. मात्र त्यामुळे अंधूनमधून

काही भागांमध्ये पावसाच्या हलक्या सरीसुद्धा बरसल्या.

हवामानाच्या या प्रणालीचा परिणाम अगदी घाटमाथ्यावरही होणार असून, तिथं शनिवारी मेघगर्जनसह पावसाची शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे. तर, मुंबईसह ठाणे, पालघर, रायगड भागात हलक्या ते मध्यम सरींचा अंदाजही हवामान विभागानं व्यक्त केला आहे. शनिवारी घाटमाथ्यावर मेघगर्जनसह पावसाची शक्यता असून, पुणे,

■पुणे | प्रतिनिधी :
मुलगी नकोय ही बुरसेटेली मानसिकता पुन्हा एकदा डोकं वर काढू लागली आहे. मुलगी जन्मला आली म्हणून बीडच्या माहेरावसिनाला चक्क १५ दिवस उपाशीपोटी डांबून तिचा छळ करण्यात आला. धक्कादायक गोष्ट म्हणजे ही घटना सुसंस्कृत मानल्या जाणाऱ्या पुण्यात घडली आहे. पीडितेचा विवाह पुण्यातील पिंपळा सौदागर इथल्या आयटी क्षेत्रात काम करणाऱ्या निहाल आणि दिशिनं मानसिक आणि शारिरिक छळ केला. आपल्या मुलीचा अमानुष छळ करणाऱा राक्षसी वृत्तीच्या लोकांवर कठोर

महाराष्ट्रात काय चाललयं? ‘मुलगी झाली म्हणून...’ सुसंस्कृत पुण्याला गालबोट लावणारी घटना!

‘मुलगी नको’ या बुरसेटेल्या मानसिकतेनं पुन्हा एकदा डोकं वर काढलयं. मुलगी जन्माला आली म्हणून पुण्यातील चंदनशिंदे कुटुंबानं आपल्या सुनेचा अमानुष छळ केलाय. या कुटुंबानं आपल्या सुनेला चक्क १५ दिवस उपाशीपोटी डांबून ठेवलं. पदरत बाळ आहे या विवाहाने ती कित्येक महिने हा छळ सहन करत राहिली. मात्र, अखेर तिची सहनशक्ती संपली आणि एकेदिवशी घरी कुणीही नाही हे लक्षात येताच तिंनं मुलीसह त्या छळावणवणीतून धक काढला. त्यानंतर ही पीडित महिला बीडमध्ये माहेरी गेली. पीडितेनं बीडच्या शिवाजीनगर पोलिसांत सासरच्याविरोधात तक्रार दाखल केली आहे. आता सासरच्या ४ जणांविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

छळ सुरु झाला. मुलीला जन्म दिला म्हणून पती, सासू-सासरा आणि दिशिनं मानसिक आणि शारिरिक छळ केला. आपल्या मुलीचा अमानुष छळ करणाऱा राक्षसी वृत्तीच्या लोकांवर कठोर

कारवाई करावी अशी मागणी पीडितेच्या आईनं केली आहे. शिवाजीच्या तक्रारीनंतर बीड पोलिसात गुन्हा दाखल झाला आहे. लवकरच या आरोपींना

अटक करण्याचं आशवास पोलिसांनी दिलंय. तसंच कौटुंबिक हिंसाचाराविरोधात आवाज उठवा, पुढे येऊन तक्रार द्या असं आवाहनही

कारवाई करणाचं आशवास पोलिसांनी दिलंय. तसंच कौटुंबिक हिंसाचाराविरोधात आवाज उठवा, पुढे येऊन तक्रार द्या असं आवाहनही

उत्तुचभू जीमसमोर उभ्या असणाऱ्या क्रेटा कारमधून पोलिसांनी मेफेंटरमाईन सल्फेट इंजेक्शनच्या तब्बल ९० सिलबंद बाटल्या हस्तगत केल्या. व्यायामशाळेत शरीरसौष्ठव करणाऱ्या इंजेक्शनचा पुरवठा होत असल्याचा संशय होता, त्यातूनच पोलिसांनी ही कारवाई करण्यात आली आहे. सदर प्रकरणातून बारामती शहर पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला असून, एकाला ताब्यात देखील घेण्यात आलं आहे. तन्मय कल्याण बनकर राहणार सहयोग सोसायटी समोर बारामती, याला ताब्यात घेण्यात आलं आहे. तर त्याचा मित्र राहुल उघाडे हा फरार आहे.

नको त्या कारणासाठी बारामती चर्चेत बड्या जिमसमोर उभ्या असणाऱ्या कारमध्ये जे सापडलं ते...

■बारामती | प्रतिनिधी :
एरव्ही राजकीय कारणांमुळं चर्चेत असणारं बारामती यावेळी मात्र नको त्या कारणांमुळं चर्चेत आलं असून, एका मोठ्या प्रकणाच्या तपासला यामुळं चालना देण्यात पोलिसांना मोठं यश मिळालं आहे. नुकत्याच समोर आलेल्या माहितीनुसार बारामती शहर पोलिसांनी मेफेंटरमाईन सल्फेट इंजेक्शनचा अवैध साठा पकडला आहे.

बारामती शहरातील भिंगवण रोडवरील एका उत्तुचभू जीमसमोर उभ्या असणाऱ्या क्रेटा कारमधून पोलिसांनी मेफेंटरमाईन सल्फेट इंजेक्शनच्या तब्बल ९० सिलबंद बाटल्या हस्तगत केल्या. व्यायामशाळेत शरीरसौष्ठव करणाऱ्या इंजेक्शनचा पुरवठा होत असल्याचा संशय होता, त्यातूनच पोलिसांनी ही कारवाई करण्यात आली आहे. सदर प्रकरणातून बारामती शहर पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला असून, एकाला ताब्यात देखील घेण्यात आलं आहे. तन्मय कल्याण बनकर राहणार सहयोग सोसायटी समोर बारामती, याला ताब्यात घेण्यात आलं आहे. तर त्याचा मित्र राहुल उघाडे हा फरार आहे.

लाखोंपासून सुरुच होती. मात्र दोस असा कोणताही पुरावा समोर येत नव्हता. त्यामुळं अखेर या प्रकरणाचा बारामती शहर पोलिसांनी आता भांडाफोड केला आहे.

बारामती शहर पोलिसांनी केलेल्या या कारवाईत पोलिसांनी तब्बल २९ हजार १८४ रुपये किमतीच्या मेफेंटरमाईन सल्फेट इंजेक्शन च्या ९० सिलबंद बाटल्या आणि ५ लाख रुपये किमतीची एक चार चाकी कार असा मुद्देमाल हस्तगत केला आहे. पोलिसांनी जप्त केलेली इंजेक्शन संबंधित व्यक्तीने कुटून आणली? कोणत्या उद्देशाने आणली? तो कोणाला इंजेक्शनचा पुरवठा करणार होता? या रॅकेटमध्ये आणखीन कोण कोण सहभागी आहेत? याची कसून चौकशी आता बारामती शहर पोलीस करत आहेत.

नागपुरात तापमान चाळीशीपार...

राज्यात एकिकडे पावसाची चिन्हं असली तरीही दुसरीकडे मात्र उकाडा वाढतच जात असल्याचं पाहायला मिळत आहे. ज्यामुळं राज्यातील तापमानाच विभिन्नता दिसून येतेय. मागील २४ तासांमध्ये राज्यात ब्रम्हपुरी इथं सर्वाधिक तापमानाची नोंद करण्यात आली. जिथं आकडा ४२.४ अंश इतका होता. तर, नागपूरमध्ये तापमान ४१.८ अंश इतका असल्याची नोंद झाली. मुंबईतही चित्र देणळं नसून इथं तापमान ३२ ते ३३ अंशांदरम्यान असल्याचं पाहायला मिळालं. हवेतील आर्द्रतेमुळे इथं उष्मा अधिक जाणवला. राज्यातील हवामानाची ही स्थिती येथे काही दिवसांत स्थिर राहते की त्यात आणखी काही बदल होतात हे पाहणं महत्त्वाचं ठरेल.

पोलिसांनी केलंय. पुण्यातील वैष्णवी हगवणे हुंडाबळी प्रकरणानंतर महिलांवरील कौटुंबिक हिंसाचाराचा मुद्दा पुन्हा ऐरणगी आलाय. पुण्यातील आणखी एका घटनेनं महाराष्ट्राची सांस्कृतिक राजधानी असणाऱ्या पुण्याला पुन्हा काळ्या डाग लागलाय. कधी हुंडा दिला नाही म्हणून छळ, कधी हुंडा कमी दिला म्हणून छळ, तर कधी मुलगी झाली म्हणून छळ... या हगवणे आणि चंदनशिर्वेसारख्या वाईट वृत्तीच्या लोकांमुळे अनेक स्त्रीया आपला जीव गमावतायत. त्यामुळे ही विकृत मानसिकता वेळीच ठेचायची गरज आहे.

महाराष्ट्राचा ‘वेग’विलास

अडीच दशकांपूर्वी पुणे-मुंबई द्रुतगती मार्गापासून रस्त्यांबाबत राज्यात सुरू झालेल्या प्रवासातील हा आणखी एक महत्त्वाचा टप्पा म्हणावा लागेल. वाहतुकीची साधने आणि विकास यांचे नाते पूर्वीपासून असले, तरी महाराष्ट्रात याची चाहूल अंमळ उशिराच लागली.

राजधानी मुंबई आणि उपराजधानी नागपूर यांना अधिक जवळ आणणाऱ्या ‘हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे समृद्धी महामार्गा’चे बहुप्रतीक्षित स्वप्न अखेर पूर्ण झाले. अडीच दशकांपूर्वी पुणे-मुंबई द्रुतगती मार्गापासून रस्त्यांबाबत राज्यात सुरू झालेल्या प्रवासातील हा आणखी एक महत्त्वाचा टप्पा म्हणावा लागेल. वाहतुकीची साधने आणि विकास यांचे नाते पूर्वीपासून असले, तरी महाराष्ट्रात याची चाहूल अंमळ उशिराच लागली. राज्यस्थापनेनंतर पहिल्या काही दशकांमध्ये शेती आणि ग्रामीण विकास यांवर राज्याचा भर राहिला. मात्र, काळाच्या ओघात शेतीला वाढत्या लोकसंख्येचा भार पेलवेनासा होऊ लागला. शेतीतील उत्पन्न-रोजगार आक्रसू लागले आणि अन्य क्षेत्रांमध्ये रोजगारनिर्मितीशिवाय विकास नाही, हे वास्तव समोर आले. त्याच काळात खुल्या अर्थव्यवस्थेमुळे उत्पादन-सेवा क्षेत्रांमध्ये शिक्षण आणि रोजगाराची कवाडे उघडली आणि महाराष्ट्रातही मुंबई-पुण्याच्या पलीकडे विकासाच्या केंद्रांचा विकास होऊ लागला. याच काळात तेव्हाचे महाराष्ट्रातील मंत्री नितीन गडकरी यांच्या पुढाकाराने देशातील पहिलावाहिला द्रुतगती महामार्ग उभा राहिला; त्यातून या पट्ट्याने औद्योगिकीकरण आणि शहरीकरणातून होणाऱ्या विकासाचे नवे मॉडेल राज्याला दाखवले. महाराष्ट्राच्या दोन्ही टोकांना जोडणारा समृद्धी महामार्ग हे याच विकासयात्रेतील नवे वळण मानले पाहिजे. ठाण्यापासून ते नाशिक, विदर्भ आणि मराठवाड्यातील दहा जिल्ह्यांमधून जाणाऱ्या आणि २४ जिल्ह्यांना प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष लाभ मिळवून देणाऱ्या ७०१ किलोमीटर लांबीच्या या महामार्गाची अनेक वैशिष्ट्ये आहेत. या महामार्गामुळे नाशिकबरोबरच विदर्भ-मराठवाड्याच्या विकासाला मोठी चालना मिळणार आहे. हा मार्ग भविष्यात वाढवण बंदराला जोडण्याची घोषणा झाली आहे. त्यामुळे या सर्व भागातील शेतीमालासाठी मुंबईसह जागतिक बाजारपेठही खुली होईल. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांनी ग्रासलेल्या विदर्भ-मराठवाड्यातील अविकसित भागाकडे यामुळे आर्थिक ओघ वळू शकतो आणि ‘मिहान’सारख्या केंद्रांमधील उत्पादनांचे वितरण सुलभ होऊ शकते. त्याबरोबरच धार्मिक यात्रा आणि पर्यटन यांतून अनेक गावे-शहरांचा चेहरामोहरा पालटण्याची क्षमता अशा प्रकल्पांमध्ये आहे. या प्रकल्पाचा आजवरचा प्रवास मुळीच सोपा नव्हता. भूसंपादनापासून ते राजकीय विरोध, आर्थिक अडचणी आणि तांत्रिक आव्हानांचे अनेक काटे या मार्गावर पसरलेले होते; मात्र राजकीय इच्छाशक्तीच्या बळावर त्यातून वाट काढत हा प्रकल्प पूर्णत्वास नेण्याचे श्रेय मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे व अजित पवार या त्रयीसह अभियंते-तंत्रज्ञांपासून सर्वसामान्य कामगारांनाही दिले पाहिजे. या प्रकल्पाच्या पूर्ततेनंतर शक्तिपीठ महामार्गाला गती देण्याची घोषणा मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी केली आहे. त्यासाठी पश्चिम महाराष्ट्रातील काही जिल्ह्यांमधून होणाऱ्या प्रकल्पप्रस्तांच्या विरोधातून मार्ग काढावा लागेल. समृद्धी महामार्गाचा खर्च तब्बल ६१ हजार कोटी रुपयांवर, म्हणजे नियोजित खर्चापेक्षा प्रचंड वाढला आहे. भूसंपादनाचे नवे नियम आणि कालापर्व्यासाह अन्य आर्थिक कारणे त्यामागे असली, तरीसुद्धा हा वाढता खर्च ही अर्थकारणाच्या दृष्टीने चिंतेची बाब ठरते. ‘समृद्धी’च्या फुगलेल्या खर्चाबाबत आरोप करून काँग्रेसने श्वेतपत्रिका काढण्याची मागणी केली आहे. नुकताच घोडबंदर ते भाईंदर मार्गाचा खर्च तीन हजार कोटी रुपयांनी वाढल्याबद्दल सर्वोच्च न्यायालयाने कानउघाडणी केली आहे, तसेच पुण्याच्या रिंग रोडसाठीही अठ्ठाव्या सव्वा खर्चाची उड्डाणे झाल्याचे आरोप होत आहेत. त्यामुळे सरकारने योग्य आर्थिक ताळमेळ बसवून खर्चाच्या ‘गळती’ला आणि मलिटवाण डोळा ठेवणाऱ्यांना चाप लावला पाहिजे. या वाढत्या खर्चाच्या भरपाईसाठी टोलचा भुईद दिवसेंदिवस वाढत असल्याने वाढत्या जनरोषाची दखल सरकारला घ्यावीच लागेल. दुसरीकडे ‘मुंबई ते नागपूर आठ तासांत’ अशा प्रकारच्या घोषणांमधून वाहनांचा वेग भयप्रद पद्धतीने वाढला असून, प्राणघातक अपघातांचे प्रकार वारंवार घडत आहेत. त्याबाबत खबरदारीचे योग्य उपाय आणि वाहनचालकांना प्रशिक्षण-प्रबोधनाचीही व्यवस्था केली पाहिजे. काही दिवसांपूर्वी या महामार्गाच्या पूर्वीच्या टप्प्यावर रस्त्यावर खड्डे-तडे पडल्याचे समोर आले. प्रचंड वेगाने जाणाऱ्या वाहनांसाठी ते अपघातांना निमंत्रण ठरू शकते, त्यामुळेच या मार्गाच्या देखभाल-दुरुस्तीकडेही लक्ष द्यावे लागेल.

महायुती सरकारने २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात महाराष्ट्रात आलेल्या विदेशी गुंतवणुकीचा मोठा गाजवाजा केला आहे. महाराष्ट्रात १ लाख ६४ हजार ६४ हजार कोटींहून अधिक गुंतवणूक केला आहे. महाराष्ट्रात १ लाख ६४ हजार कोटींहून अधिक गुंतवणूक झाली, देशातील ४० टक्के गुंतवणूक महाराष्ट्रात आली, असे आकडे सादर करत फडणवीस, शिंदे, अजित पवार यांच्या महायुती सरकारच्या कार्यकाळात गुंतवणूकदारांचा प्रचंड विश्वास निर्माण झाल्याचा दावा केला गेला. परंतु हे आकडे खरे असले तरी त्यांची मांडणी फसव्या ढंगाने केली गेली आहे. त्याचा वास्तवाशी, राज्याच्या विकासाशी, राज्यातील जनतेच्या सामाजिक आर्थिक प्रगतीशी समन्वय आणि संबंध नाही.

थेट विदेशी गुंतवणूक हा एकाच सरकारच्या कामगिरीचा परिणाम नसतो. तो अनेक कारणांच्या धोरणांचा, बाजाराच्या परिस्थितीचा आणि जागतिक आर्थिक चढ-उतारांचा परिणाम असतो. २०२४-२५ मध्ये झालेली गुंतवणूक ही मुख्यतः जागतिक बाजारपेठेतील संधींमुळे आणि मुंबईच्या जागतिक आर्थिक राजधानी म्हणून असलेल्या स्थानासाठी आली आहे. महाराष्ट्राने अशा गुंतवणुकीचा फायदा घेतला आहे, हे मान्य. पण हे फक्त एकट्या माणसामुळे झाले असणे म्हणणे म्हणजे इतिहासाची आणि वास्तवाची घोर फसवणूक ठरते.

गुंतवणुकीचे आकडे, रोजगार कुठे? महाराष्ट्रात विदेशी गुंतवणूक वाढल्याचा दावा करताना एक गोष्ट सातत्याने दुर्लक्षित ठेवली जाते, ती म्हणजे अशा गुंतवणुकीतून निर्माण होणारा रोजगार. गेल्या काही वर्षांत रोजगाराची आकडेवारीचा सादर केली जात नाही. या

थेट विदेशी गुंतवणुकीचा विसंगत खेळ

महाराष्ट्रात १ लाख ६४ हजार कोटींहून अधिक गुंतवणूक झाली, देशातील ४० टक्के गुंतवणूक महाराष्ट्रात आली, असे आकडे सादर करत फडणवीस, शिंदे, अजित पवार यांच्या महायुती सरकारच्या कार्यकाळात गुंतवणूकदारांचा प्रचंड विश्वास निर्माण झाल्याचा दावा केला गेला. परंतु हे आकडे खरे असले तरी त्यांची मांडणी फसव्या ढंगाने केली गेली आहे. त्याचा वास्तवाशी, राज्याच्या विकासाशी, राज्यातील जनतेच्या सामाजिक आर्थिक प्रगतीशी समन्वय आणि संबंध नाही.

गुंतवणुकीमुळे राज्यातील किती तरुणांना, ग्रामीण भागातील मजुरांना आणि लघु उद्योगांना फायदा झाला, हे आकडे महायुती सरकार सांगत नाही. मोट्या संख्येने गुंतवणूक आली, पण ती पुणे, मुंबई, नवी मुंबई, नाशिक यांसारख्या मर्यादित महानगरांपुरतीच का? विदर्भ, मराठवाडा, कोकणासाठी फक्त आश्वसानांचे जुमलेच राहिले आहेत.

‘विकास’ म्हणजे खरोखर काय? फडणवीस सरकारच्या काळात ‘विकास’ म्हणून समृद्धी महामार्ग, उद्घाटनाच्या १७ दिवसांत जलमय झालेली मेट्रो, अद्याप कामही सुरू न झालेला नदीजोड प्रकल्प, सौरऊर्जा, आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, वाढवण बंदर यांचा उल्लेख केला जातो. या प्रकल्पांचा खरा खर्च, त्यात झालेला विलंब, भ्रष्टाचाराचे आरोप आणि स्थानिक जनतेचे विस्थापन या बाबींवर सरकार बोलत नाही. आता राज्याच्या बहुतांश भागांमध्ये पवनचक्क्यांचे प्रकल्प आले आहेत. त्यात शेतजमिनी जात आहेत. गुन्हेगारी मोट्या प्रमाणात वाढली आहे. या प्रकल्पांमुळे होणारा पर्यावरणाचा

विनाश, जमिनीचे अधिग्रहण, शेतकऱ्यांचा असंतोष आणि असंतुलित विकासाचे दुष्टचक्र निर्माण झाले. विकास म्हणजे केवळ सिमेंटचे रस्ते आणि गगनचुंबी इमारती नव्हे, तर स्थानिक गरजांना उतर देणारी, समतोल सामाजिक-आर्थिक वाढ होय.

गेल्या दोन आठवड्यांत राज्यात झालेल्या अवकाळी पावसाने राज्यातील शेतकरी उद्ध्वस्त झाला आहे. बाजार समितीत विकायला आणलेल्या भुईमुगाच्या शेंगा पावसाच्या पाण्यात वाहून जाऊ नयेत म्हणून स्वतः पाण्यात आडवा झोपून त्या वाचवण्याचा प्रयत्न करणारा वाशिम जिल्ह्यातला हतबल तरुण शेतकरी आपण पाहिला आहे. शेतात काढून ठेवलेले कांदे पावसात वाहून गेल्यामुळे आपल्याला आपले वडील शाळेत जाण्यासाठी चप्पल घेऊ शकत नाहीत हे बीडच्या चिमुकलीचे वाक्य ऐकून अनेकांचे हृदय पिळवटून गेले. ही शेतकऱ्यांच्या दुरावस्थेची काही प्रातिनिधिक उदाहरणे आहेत. राज्यातल्या बहुतांश भागांत हेच चित्र आहे. मात्र सरकारला या गरीबांचे अश्रू पुसण्यापेक्षा परकीय गुंतवणुकीचे आकडे

महानगरीय विकास

महानगरीय विकास दर वाढला, पण सरकारने शेतकऱ्यांच्या मालाला भाव दिला नाही. त्यामुळे शेतकऱ्यांचे प्रचंड आर्थिक नुकसान झाले. आर्थिक सर्वेक्षण अहवालानुसार फक्त मुंबई, पुणे, ठाणे, नाशिक, नागपूर, कोल्हापूर या जिल्ह्यांची परिस्थिती चांगली आहे. बाकी जिल्ह्यांची अवस्था दयनीय आहे.

फक्त आकड्यांचा खेळ महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था, सामाजिक रचना आणि औद्योगिक क्षमता ही एका सरकारच्या कार्यकाळाच्या

पलीकडे आहे. महायुतीने ‘विकास’ हाच एकमेव अर्जेंडा आहे असे सांगितले. पण सत्तेचा वापर केवळ प्रचारासाठी आणि विरोधकांवर चिखलफेक करण्यासाठी होत आहे. महागाई, शिक्षण व आरोग्य क्षेत्रातील उपेक्षा, ओला दुष्काळ, शेतकरी आत्महत्या यावर मौन बाळगणाऱ्या सरकारने ‘गुंतवणुकीचा डंका’ वाजवणं म्हणजे गरीबांच्या पोटावर लाथ मारून श्रीमंतांच्या छत्र्याखाली नाचण्यासारखं आहे. खरी गरज आहे ती समावेशक विकासाची. केवळ मुंबई-पुणे नव्हे, तर धुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, बुलढाणा, गडचिरोली, सिंधुदुर्ग, भंडारा, गोंदिया, धाराशिव, हिंगोली, बीड या भागांचा आर्थिक सहभाग वाढवण्याची. फडणवीस सरकार जर खरोखर प्रगतीसाठी प्रयत्न शील असेल, तर विरोधकांवर टीका करण्यापेक्षा त्यांनी सर्वपक्षीय सहकार्याने राज्याच्या विकासासाठी काम करावे. ‘विकास’ म्हणजे प्रचार नव्हे, ती जनतेच्या जीवनमानात खऱ्या अर्थाने सुधारणा होण्याची प्रक्रिया असते आणि ती फसव्या आकड्यांनी नाही, तर कृतीने सिद्ध करावी लागते.

परकीय गुंतवणूक वित्रीय क्षेत्रात आली आहे, औद्योगिक क्षेत्रात नाही ही अत्यंत काळजी वाढणारी बाब आहे. शेतकऱ्यांच्या मेहनतीमुळे

कृषीक्षेत्राचा विकास दर वाढला, पण सरकारने शेतकऱ्यांच्या मालाला भाव दिला नाही. त्यामुळे शेतकऱ्यांचे प्रचंड आर्थिक नुकसान झाले. आर्थिक सर्वेक्षण अहवालानुसार फक्त मुंबई, पुणे, ठाणे, नाशिक, नागपूर, कोल्हापूर या जिल्ह्यांची परिस्थिती चांगली आहे. बाकी जिल्ह्यांची अवस्था दयनीय आहे.

फक्त आकड्यांचा खेळ महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था, सामाजिक रचना आणि औद्योगिक क्षमता ही एका सरकारच्या कार्यकाळाच्या पलीकडे आहे. महायुतीने ‘विकास’ हाच एकमेव अर्जेंडा आहे असे सांगितले. पण सत्तेचा वापर केवळ प्रचारासाठी आणि विरोधकांवर चिखलफेक करण्यासाठी होत आहे. महागाई, शिक्षण व आरोग्य क्षेत्रातील उपेक्षा, ओला दुष्काळ, शेतकरी आत्महत्या यावर मौन बाळगणाऱ्या सरकारने ‘गुंतवणुकीचा डंका’ वाजवणं म्हणजे गरीबांच्या पोटावर लाथ मारून श्रीमंतांच्या छत्र्याखाली नाचण्यासारखं आहे.

खरी गरज आहे ती समावेशक विकासाची. केवळ मुंबई-पुणे नव्हे, तर धुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, बुलढाणा, गडचिरोली, सिंधुदुर्ग, भंडारा, गोंदिया, धाराशिव, हिंगोली, बीड या भागांचा आर्थिक सहभाग वाढवण्याची. फडणवीस सरकार जर खरोखर प्रगतीसाठी प्रयत्न शील असेल, तर विरोधकांवर टीका करण्यापेक्षा त्यांनी सर्वपक्षीय सहकार्याने राज्याच्या विकासासाठी काम करावे. ‘विकास’ म्हणजे प्रचार नव्हे, ती जनतेच्या जीवनमानात खऱ्या अर्थाने सुधारणा होण्याची प्रक्रिया असते आणि ती फसव्या आकड्यांनी नाही, तर कृतीने सिद्ध करावी लागते.

प्लास्टिकचा कहर, निसर्गातील जहर

होणाऱ्या व्यापक परिणाम दर्शवते. नागरिकांना ते परिणाम कमी करण्यासाठी करण्यास प्रेरणा देते. केवळ नागरिकच नाही तर सरकार आणि संस्थांनाही शाश्वत पद्धती स्वीकारण्यास प्रेरणा देते. ही मोहीम प्लास्टिक कचऱ्याच्या व्यापक परिणामांवर प्रकाश टाकते, ज्यामध्ये महासागर आणि जलमार्ग प्रदूषित होण्यापासून ते सूक्ष्म प्लास्टिकच्या स्वरूपात आपल्या अन्न प्रणालींमध्ये प्रवेश होण्यापर्यंतचा समावेश आहे.

प्लास्टिकमुळे काही प्रजाती नष्ट होतात आणि समुद्रातील जीवविविधता कमी होते. अन्नसाखळीत बदल झाले आहेत. पर्यावरणावर परिणाम - प्लास्टिकमुळे समुद्रातील पाण्याची आणि जमिनीची गुणवत्ता बिघडते.

प्लास्टिक खाऊन किंवा त्यात अडकून दर वर्षी लाखो समुद्री पक्षी आणि कावेचे मरतात.

काही सागरी प्रजातींच्या पोटांमध्ये मोट्या प्रमाणात प्लास्टिक कचरा आढळतो, ज्यामुळे त्यांचे आरोग्य बिघडते. जमिनीवरील प्राणी गाई म्हशी यांच्याही पोटात कितीतरी टन प्लाॅस्टिक आढळले अशा मधून मधून बातम्या येतात.

प्लास्टिकमुळे समुद्रातील परिसंस्थेचे संतुलन बिघडते, ज्यामुळे काही प्रजाती नष्ट होऊ शकतात.

प्लास्टिक प्रदूषणामुळे पक्षी अनेक प्रकारे त्रस्त होतात. प्लास्टिक खाल्ल्याने किंवा त्यात अडकल्याने अनेक समस्या येतात. उदा. उपासमार, आजार आणि मृत्यू. एका अभ्यासानुसार दर वर्षी अंदाजे

एकाच संकुलात असण्याचा नियम मागे घेत पूर्वीप्रमाणे प्रवेश देण्याचा निर्णय विभागाला घ्यावा लागला. शिक्षक, विद्यार्थ्यांनी आवाज उठवल्यानंतर मार्गदर्शक केंद्रे सुरू करण्याचे शाहाणपण अधिकाऱ्यांना सुचले. अल्पसंख्याक कोट्याबाबतही प्रचंड संभ्रम निर्माण झाला आहे. तिसऱ्या यादीनंतर अल्पसंख्याक कोटा प्रत्यापति करण्याबाबत न्यायालयाच्या सूचना असताना शिक्षण विभागाने पहिल्या यादीनंतरच

भविष्याचा आरसा-अंटार्क्टिका

अंटार्क्टिकातील हिमनग वितळत असल्याची वृत्ते येत असली तरी अलीकडेच उपग्रहांच्या साह्याने संकलित केलेल्या विदेवरून, सन २०२१ ते २०२३ या कालावधीत अनपेक्षितरित्या येथील हिमाचे प्रमाण वाढत आहे, हे लक्षात आले. हे अनुमान चीनमधील तांगजी विद्यापीठातील शास्त्रज्ञांनी नासाच्या ‘ग्रेस’ आणि ‘ग्रेस एफओ’ या दोन मोहिमांवरून मिळवलेल्या विदेवर आधारित आहे. यांच्या मते या कालावधीत बर्फाची वाढ दर वर्षी सुमारे १०८ अब्ज टन आहे. पूर्व अंटार्क्टिकाच्या टोटेन, डेन्मान, मॉस्को युनिव्हर्सिटी आणि व्हीन्सेस बे या चार मुख्य हिमनगांवर हिमवृष्टी वाढली, हे त्याचे कारण आहे.

मात्र तज्ज्ञांच्या मते, हा बदल तात्पुरता असावा आणि हवामान बदलाच्या विशिष्ट परिणामांमुळे असे झाले असावे. सन २०२१ ते २०२३दरम्यान हिमामध्ये झालेली वाढ हा असाधारण ऋतूबदल व जागतिक तापमानवाढीमुळे बदललेले वातावरण आणि महासागरातील अभिसरण यांचा तात्पुरता परिणाम होा. हिमनगांचे अभ्यासक शास्त्रज्ञ एरिक रिंगनोट यांच्या मते, अंटार्क्टिकात नवीन निर्माण

झालेले हिमनग हे कोणत्याही क्षणी कोसळतील आणि मोठे हानिकारक बदल होतील. हे महत्त्वाचे हिमनग पूर्णपणे कोसळले, तर महासागराची जलपातळी सात मीटर किंवा २३ फूट वाढेल. त्यामुळे विशेषतः बांगलादेश, आग्नेय आशियातील बेटांवर वसलेली राष्ट्रे आणि न्यूयॉर्क, मुंबई आणि लागीस यांसारखी शहरे बुडण्याची भीती आहे. यामुळे अब्जावधी डॉलरचे नुकसान होईल, बंदरे, रस्ते अशा पायाभूत सुविधांची हानी होईल. पूर, वाढीव तापमानामुळे रोगराई, पाण्याची आणीबाणी, अन्नसुरक्षा हे प्रश्न निर्माण होतील. समुद्राचे खारे पाणी शिरल्यामुळे बरीच शेतजमीन नापीक होण्याचाही धोका आहे. राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय सुरक्षिततेचा प्रश्नही निर्माण होईल. म्हणूनच हवामान बदल हा केवळ वाहतूक कोडींचा प्रश्न सुटलेला नाही. त्यात आता सर्वबंधित प्रकल्पांसाठी पुनर्निविदा, विविध परवानग्या यामुळे प्रकिया लांबणार आहे. शिवाय मेट्रो १०च्या कामावरही त्याचा विपरीत परिणाम होईल. एकूणात एमएमआरडीच्या या गोंधळाचा फटका सर्वसामान्यांना सहन करावा लागेल. शिवाय करदात्यांच्या पैशांचा चुराडा होणार तो वेगळ्याच.

निर्माण करू शकते. प्लास्टिक कचऱ्याचा पुनर्वापर करणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे, ज्यामुळे प्लास्टिक कचरा कमी होतो आणि नैसर्गिक संसाधनांचा वापर कमी होतो.

प्लास्टिकचे विघटन करणारे जिवाणू निर्माण झाले, तरच ते शक्य होईल. २००१ साली जपानमध्ये असे जिवाणू सापडले होते, पण त्यांचा प्लास्टिक खाण्याचा वेग फारच कमी होता. २०१६मध्ये जगाला कळले की, इडिओनेला सकाइनसिस नावाचे जिवाणू चक्क प्लास्टिक खातात. हा जिवाणू ऊर्जास्रोत म्हणून प्लास्टिकमधील कार्बन वापरतो. याचा प्लास्टिक खाण्याचा वेग कमी असल्याने त्याचे म्युटेशन करून तो वाढवण्याचा प्रयत्न चालू आहे. सूक्ष्मजीवांचे हे रहस्य उलगडले, तर शाश्वत भविष्य निर्माण होऊ शकते.

काही देशांत पुनर्निर्माण करता येणारे डबे परत घेतात व त्याबद्दल्यात पैसे परत करतात. बेल्जियमसारख्या देशात उत्पादन करताना पर्यावरणाला जितका धोका जास्त, तितकी उत्पादकला जास्त किंमत द्यावी लागते. त्यामुळे बेल्जियममधील पीव्हीसी वापरात घट झाली आहे. हा झाला तात्पुरता उपाय. तरी ग्राहकांनी ‘तीन आर’च्या सवयी अंगी बाणवल्या तर खूप फरक पडू शकेल.

- Refuse - नाकारणे - कॅरी बॅग, पॉलिथीन (७५ मायक्रोनपेक्षा कमी जाडीच्या), फुग्यांसाठी वापरली जाणारी प्लास्टिक स्टिक, कॅंडी स्टिक, धमाकोल (पॉलिस्टायरीन), प्लास्टिकच्या प्लेट, कप, ग्लास, चमचे, चाकू, स्ट्रॉ, ट्रे, मिठाईच्या डब्ब्यांना लावण्यात येणारा प्लास्टिकचा कागद, इन्व्हिडेशन कार्ड, सिगरेटचे पाकोट, १०० मायक्रॉनहून कमी प्लास्टिक किंवा पीव्हीसी बॅनर इतर यांना नकार देणे.
- Reduce - कमी करणे - प्लॅस्टिक वापर शक्य तितका कमी करणे
- Reuse - पुनर्वापर करणे - एकल प्लास्टिकचा पुन्हा वापर करता येत नाही. तर झाडे लावण्यासाठी, सजवटीसाठी जाड प्लास्टिक डबे वापरता येतात.

नामुष्कीचा बोगदा

सर्वोच्च न्यायालयाच्या दणक्यानंतर गायमुख बोगदा आणि भाईंदर पुलासाठीच्या ‘मेघा ईजिनीअरिंग’ला दिलेल्या अंदाजे १५ हजार ५० कोटी रुपयांच्या कामाची पुनर्निर्निवदा काढण्याची नामुष्की ‘एमएमआरडीए’वर आली आहे. खेरीज ही निविदा मूळ अंदाजित प्रकल्प खर्चाच्या तुलनेत तीन हजार कोटी रुपयांनी कमी करणेही भाग पडले आहे. राजकीय नेते आणि बड्या कंपन्यांतील साट्यालोटांयत पायाभूत सुविधांना कसा फटका बसतो आणि करदात्यांच्या पैशांचा कसा चुराडा होतो, याचे हे उदाहरण. निविदा अपात्र ठरवताना कोणतेच कारण दिले नसल्याचा आरोप करीत एल अँड टी या स्पर्धक कंपनीने या प्रकरणी प्रथम मुंबई उच्च न्यायालयात आणि नंतर सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेतली होती. सर्वोच्च न्यायालयाने याची दखल घेतली. ज्या एल अँड टी कंपनीने केंद्र सरकारचा दिल्लीतील महत्त्वाकांक्षी ‘सेंट्रल व्हिस्टा’ प्रकल्प राबवला, त्या कंपनीच्या तांत्रिक क्षमतेविषयी शंका घेतल्याबद्दल आश्चर्य व्यक्त केले. या प्रक्रियेतील चुटी व अपारदर्शकतेबद्दल सर्वोच्च न्यायालयाने तीव्र नापसंती व्यक्त केल्यानंतरच एमएमआरडीएने निविदाप्रक्रिया रद्द केली. देशाच्या आर्थिक राजधानीजवळच्या या महत्त्वाकांक्षी प्रकल्पाच्या निविदाप्रक्रियेत पारदर्शकता नसल्याचा संदेश यानिमित्ताने देशभर गेला. एमएमआरडीएसह सर्वच सरकारी अस्थापनांनी संपूर्ण पारदर्शकता बाळगून आणि सर्व स्पर्धक कंपन्यांना समान संधी देऊन सार्वजनिक प्रकल्पांसाठी योग्य त्याच कंपनीची निवड करणे अपेक्षित आहे. पण गायमुख प्रकरणात तसे झाले नाही. सत्तेतील चेहेरे बदलले तरी कंपन्याची नावे तीच तीच असतात. ठाण्यातील घोडबंदर रोडवरील रोजच्या वाहतूक कोडींचा प्रश्न सुटलेला नाही. त्यात आता सर्वबंधित प्रकल्पांसाठी पुनर्निविदा, विविध परवानग्या यामुळे प्रकिया लांबणार आहे. शिवाय मेट्रो १०च्या कामावरही त्याचा विपरीत परिणाम होईल. एकूणात एमएमआरडीच्या या गोंधळाचा फटका सर्वसामान्यांना सहन करावा लागेल. शिवाय करदात्यांच्या पैशांचा चुराडा होणार तो वेगळ्याच.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका वादाच्या भोवऱ्यात

■**मुंबई** : महाराष्ट्रातील आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांमध्ये विधानसभा निवडणुकीतील मतदार याद्याच वापरल्यास, ती 'बोगस मतदारांच्या भरवशावर निवडणूक जिंकण्याच्या भ्रष्ट प्रयोगाची पुनरावृत्ती' ठरेल, असे मत अँडव्होकेट असीम सरोदे यांनी आज पत्रकार परिषदेत व्यक्त केले. यावेळी अँड. श्रीया आवले, अँड. बाळकृष्ण निहाळकर, अँड. अरहंत धोत्रे आणि अँड. रोहित टिळेकर हे उपस्थित होते.

अँडव्होकेट असीम सरोदे नेमकं काय म्हणाले?

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका घेण्याची जबाबदारी राज्य निवडणूक आयोगाची असली तरी, अंतिम मतदार यादी केंद्रीय निवडणूक आयोगाने निश्चित केलेलीच वापरावी लागते. या पार्श्वभूमीवर, महाराष्ट्राच्या मुख्य निवडणूक आयुक्तांनी केंद्रीय निवडणूक आयोगाकडे विधानसभा निवडणुकीत वापरलेली मतदार यादी मागवली आहे. याचा अर्थ, विधानसभा निवडणुकीदरम्यान तयार केलेल्या शंकास्पद मतदार याद्यांचा वापर स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीत होण्याची शक्यता असल्याचे अँड. सरोदे यांनी नमूद

अँड. असीम सरोदे यांनी पत्रकार परिषदेत महाराष्ट्रातील आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणुकीत विधानसभा निवडणुकीतील शंकास्पद मतदार यादी वापरण्याबाबत चिंता व्यक्त केली आहे.

केले. महाराष्ट्राच्या विधानसभा निवडणुकीत जे आश्चर्यकारक निकाल आले. त्यामागे मतदार याद्यांमधील भ्रष्टाचार असल्याचे कागदोपत्री पुरावे अनेक निवडणूक याचिकांमधून उच्च न्यायालयात मांडण्यात आले आहेत, असे अँड. सरोदे म्हणाले. २८८ विधानसभा मतदारसंघांपैकी जवळपास १०० मतदारसंघांतील निवडणूक निकालांना उच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले आहे. यापूर्वी इतक्या मोठ्या प्रमाणात असे शंकास्पद निकाल आले नव्हते, हे वास्तव असल्याचेही त्यांनी अधोरेखित केले.

हा मोठा प्रशासकीय अन्याय
मतदार याद्या अद्ययावत आणि निशंक स्वरूपात तयार

करणे ही निवडणूक आयोगाची जबाबदारी आहे. मतदार याद्या शंकास्पद नसतील तरच निवडणुका मोकळ्या आणि प्रामाणिक वातावरणात आयोजित होऊ शकतात. अँड. श्रीया आवले यांनी यावेळी माहिती दिली की, २०२४ च्या विधानसभा निवडणुकीत महाराष्ट्रात एकूण मतदार संख्या ९.७३ कोटी होती, तर त्यानंतर झालेल्या मतदार नोंदणीनुसार आता मतदारांची संख्या ९.८० कोटी आहे. याचा अर्थ, जर जुनीच यादी वापरली गेली, तर तब्बल ७ लाख नवमतदार मतदानापासून वंचित राहतील. मतदार म्हणून नोंदणी झालेली असतानाही मतदानाच्या कायदेशीर हक्कापासून वंचित राहणे, हा मोठा प्रशासकीय अन्याय ठरेल, असे अँड. आवले

यांनी सांगितले. ज्या मतदार यादीवर कागदोपत्री पुराव्यांच्या आधारे व्यापक कायदेशीर आक्षेप उच्च न्यायालयात घेण्यात आले आहेत, त्याच मतदार यादीला ग्राह्य मानून स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका घेणे हे 'सरकार व प्रशासन पुरस्कृत बेकायदेशीरता' ठरेल. "स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका चार महिन्यांत घ्या," असे निर्देश सर्वोच्च न्यायालयाने दिले आहेत, याचा अर्थ कोणत्याही बेकायदेशीर प्रक्रियेने आणि शंकास्पद मतदार याद्यांच्या आधारे निवडणुका घ्याव्यात, असा मुळीच नाही, असेही अँड. सरोदे यांनी स्पष्ट केले.

मतदार नोंदणी नियमांचे उल्लंघन?

कुर्यांतील मंदर डेअरीची जागा अदानींना राज्य मंत्रिमंडळाची मंजूरी

■**मुंबई** : धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला गती प्राप्त झाली असून साडेआठ लाख कुटुंबांपैकी पात्र ५ लाख कुटुंबीयांचे धारावीत पुनर्वसन करण्यात येणार आहे, तर उर्वरित अपात्र कुटुंबीयांचे मुलुंड, देवनार, कुर्ला येथे पुनर्वसन करण्यात येणार आहे. यासाठी कुर्ला पूर्व येथील मंदर डेअरीची ८.५ हेक्टर जमीन अदानी समूहाला हस्तांतरित करण्यात येणार आहे.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली मंगळवारी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत याला मंजूरी देण्यात आली आहे. दरम्यान, याठिकाणी शाळा, रुग्णालय व शॉपिंग कॉम्प्लेक्स अशा सोयीसुविधा उपलब्ध करण्यात येणार आहेत.

दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाच्या कुर्ला, पूर्व येथील मातृ दुग्धशाळेची जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी १४ जून २०२४ च्या शासन प्रस्तावानुसार प्रदान करण्यात आली आहे. या प्रकल्पाचे नियोजन प्राधिकरण म्हणून ही जमीन काही अटी-शर्तीवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्प-झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांना प्रदान करण्यात आली आहे.

हा प्रकल्प राबविणे अधिक प्रस्ताव व्हावे यासाठी या प्रस्तावातील आणि जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर

'सर्वांसाठी घरे' धोरणाचे पालन

कुर्ला येथील जमीन उपलब्ध झाल्याने आपखी काही कुटुंबांचे पुनर्वसन करणे सुलभ होणार आहे. मंत्रिमंडळाच्या या निर्णयामुळे धारावीतील अपात्र नागरिकांच्या पुनर्वसनाचा मार्ग मोकळा होणार आहे. हसर्वांसाठी घरेहू या धोरणाचे पालन करताना हा निर्णय अत्यंत महत्त्वपूर्ण असून, केवळ घरेच नाही, तर शाळा, रुग्णालये, शॉपिंग कॉम्प्लेक्स अशा इतरही नागरी सुविधांचे निर्माण सुलभ होणार आहे.

यांच्या मसुदा करारनाम्यातील अटी व शर्ती गृहनिर्माण आणि नगरविकास विभागाच्या धोरणाशी सुसंगत करण्यास मान्यता देण्यात आली. जेणेकरून धारावीतील रहिवाश्यांच्या पुनर्वसनासाठी जास्तीत जास्त घरे उपलब्ध होऊ शकणार आहेत. धार-वी पुनर्विकासात साडेआठ लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करावे लागणार आहे. यापैकी पाच लाख पात्र कुटुंबांचे पुनर्वसन धारावी परिसरात पुनर्वसन होणार आहे. उर्वरित साडेतीन लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्यासाठी अधिकची जमीन गरजेची असल्याने राज्य सरकारने हा निर्णय घेतला आहे.

नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला २३ जूनपर्यंत दिवांचे नाव न दिल्यास उपोषणाला बसण्याचा इशारा

■**उरण** : नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळ ऑगस्टमध्ये सुरू होण्याची चर्चा आहे. मात्र, या विमानतळाला दिवंगत लोकनेते दि. बा. पाटील यांचे नाव अद्याप दिलेले नाही. त्यामुळे सरकारने तातडीने दिवांचे नाव देण्याचे नोटिफिकेशन काढ-वे अन्यथा २४ जूनपासून बेमुदत उपोषणाला बसणार, असा इशारा कामगार नेते कम्रेंड भूषण पाटील यांनी दिला आहे. २४ जून २०२३ रोजी दिवांचे निधन झाले. याला आता एक तप पूर्ण होत आहे.

याचे औचित्य साधून जासईमध्ये उपोषणाला बसण्याचा इशारा कां. पाटील यांनी दिला आहे. नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळ सर्वपक्षीय कृती समितीकडून पाच वर्षांपासून विमानतळाचा दि. बा. पाटील यांचे नाव देण्याची आग्रही मागणी

केली जात आहे. याबाबतचा ठराव राज्य विधिमंडळानेही दोन वेळा मंजूर करून केद्र सरकारकडे पाठवला आहे. मात्र, केद्रकडून होय म्हटले जात असले तरी प्रत्यक्षात कृती केली जात नाही. त्यामुळे कृती समिती संतप्त झाली आहे. स-

रकार दिवांचे नाव विमानतळा देण्यास का दिरंगाई करत आहे, असा सवाल सर्वपक्षीय कृती समितीकडून विचारला जात आहे.

नवी मुंबईचा विकास होत असताना दिवंगत लोकनेते दि. बा. पाटील यांनी प्रकल्पग्रस्तांना

न्याय आणि हक्क मिळवून दिला. आता त्याच भूमीवर विमानतळ होत असताना त्याला दिवांचे नाव देणे सर्वार्थाने योग्य ठरणार आहे. म्हणूनच पाच वर्षांपासून यासा-ठी पाठपुरावा केला जात आहे. महाविकास आघाडी सरकार आणि त्यानंतर महायुती सरकारने

दि. बा. पाटील यांच्या नावाचा प्रस्ताव मंजूर करून केद्राकडे पाठवला होता.

शिवाय कृती समितीच्या सर्व नेत्यांनी दिल्लीत ७ ऑक्टोबर २०२४ रोजी नागरी विमान वाहतूक मंत्री किंजरापू राम मोहन नायडू यांची भेट घेतली होती. त्यांनीही सरकारात्मक प्रतिसाद दिला. मग सात महिने उलटले तरी नामकरण होत नसेल तर सरकारच्या मनात नक्की काय आहे, असा सवाल विचारला जात आहे.

धोकादायक इमारतींच्या सुरक्षेचा आढावा घेण्यासाठी समितीची स्थापना

■**भाईदर** : मिरा रोड-भाईदर महापालिका हद्दीतील जुन्या आणि धोकादायक इमारती घोषित करण्यासाठी निर्णय घेण्यास अडचण निर्माण झाल्यास अशा प्रकरणात निर्णय घेण्यासाठी उच्च न्यायालय रीट याचिकेच्या निर्णयानुसार महापालिकेने अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करून तांत्रिक सल्लागार समिती (टेक्निकल अड-वाजरी कमिटी) टीएसीची स्थापना केली आहे.

मिरा-भाईदर महापालिका कार्यक्षेत्रातील १० जुन्या आणि धोकादायक इमारतींच्या बाबतीत दोन बांधकाम

अभियंत्र्यांकडून दोन भिन्न संरचनात्मक अहवाल प्राप्त झाले असून हे प्रकरण तांत्रिक सल्लागार समिती (टीएसी) कडे सोपवण्यात आले आहे हे. या जुन्या आणि धोकादायक इमारतीची स्थळ पाहणी मंगळवारी करण्यात आली होती. पालिकेच्या अतिक्रमण व अनधिकृत बांधकाम

खालील इमारतींची करण्यात आली पाहणी
प्रभाग समिती क्र. २ मधील श्री आशीर्वाद को-ऑ. हो.सो. लि., डिमेलो हॉटेल, स्टेशन रोड, भाईदर (पश्चिम), न्यू पल्लवी को-ऑ. हो.सो. ६० फूट रोड भाईदर पश्चिम, जोसेफ को-ऑ. हा.सो. लि., ६० फूट रोड भाईदर पश्चिम, मालिका को-ऑ. हा.सो. लि., ६० फूट रोड भाईदर पश्चिम, न्यू गिरनार को-ऑ. हा.सो. लि., ६० फूट रोड भाईदर पश्चिम, प्रभाग क्रमांक ४ मधील लक्ष्मी दिप को-ऑ. सो. लि., सिनेमॉक्स जवळ, कनकिया रोड, मिरा रोड, लक्ष्मी आशिष को-ऑ. हा.सो. लि., लक्ष्मी पार्क, कनकिया रोड मिरा रोड, प्रभाग क्रमांक ५ मधील बैंगूल अब्बास को-ऑ. हा.सो. लि., हैदरी चौक नयानगर, मिरारोड, फातिमा मंजिल को-ऑ. हा.सो. लि., मिरा नर्सिंग होम गल्ली, नयानगर, मिरारोड, प्रभाग क्रमांक ६ मधील शितल व्हाइला को-ऑ. हा.सो. लि., शितल नगर, मिरारोड या इमारतींच्या स्थळ पाहणी दरम्यान आयुक्तांनी संबंधित इमारतीच्या भोवट्याधारक यांच्याशी संबंधित विषयावर चर्चा करून त्यांचे मत जाणून घेतले. तसेच तांत्रिक सल्लागार समितीचे अधिकारी आणि मनपा अभियंता यांना या जुन्या मोडकळीस आलेल्या इमारतींचे अहवाल तातडीने सादर करण्याबाबत सूचना केल्या.

ठाणे शहरातील ओल्या कचऱ्याबाबत व्यापारी आस्थापनांना तंबी

■**ठाणे** : ठाणे शहरातील कचऱ्याची समस्या जटिल होत असताना पालिकेने हॉटेल, मॉल व व्यापारी आस्थापना यांना रडारवर घेतले आहे. १०० किलो पेक्षा जास्त कचरा निर्माण करणाऱ्यांना पालिकेने टागॅट केले आहे. ओल्या कचऱ्याची विव्हेवाट आपल्याच परिसरात लावा, अन्यथा दंड भरा अशी तंबीच पालिकेने त्यांना दिली आहे.

लग्नसमारंभ कार्यालये, शैक्षणिक संस्था, हॉटेल्स, मॉल अशा ठिकाणी रोज १०० किलोपेक्षा जास्त कचरा निर्माण होतो, अशा आस्थापनांना बल्क वेस्ट जनेरेटर म्हणून संबोधले जाते. अशा आस्थापनांनी कचऱ्याची विव्हेवाट आपल्या

परिसरातच करण्याचे अपेक्षित आहे. बल्क वेस्ट जनेरेटरचा कचरा महानगरपालिकेद्वारे वहन करणे अपेक्षित नसल्याचे महानपालिकेने स्पष्ट केले आहे. त्यानुसार महापालिकेच्या घनकचरा विभागाने पहिल्या टप्प्यात शहरातील ७० आस्थापनांना महापालिकेने नोट-१स बजावली असून पुढील १५ दिवसात कचऱ्याची विव्हेवाट लावण्याचे निर्देश दिले आहेत. परंतु तसे न केल्यास दंडाच्या कारवाईला सामोरे जाण्याचा इशारा दिला आहे.

■**विरार** : वसई-विरार शहरात बुधवारी सकाळपासूनच पावसाचे दमदार हजेरी लावली होती. नुकत्याच सुरुवात झालेल्या पावसामुळे शहरातील सखल भागात पाणीच पाणी साचले होते. यामुळे शहरातील वाहतुकीवर मोठा परिणाम झाला होता. तर पालिकेच्या खडडलेल्या कामामुळे शहरातील रस्त्यावर चिखल पसरला होता. सकाळच्या वेळी सुरू झालेला पाऊस दुपारपर्यंत जोरात सरी सुरूच राहिल्या होत्या. यामुळे शहरातील

पहिल्याच मोठ्या पावसात वसई-विरारमधील व्यवस्थेची पोलखोल

अनेक मुख्य रस्ते पाण्याने भरले होते. विशेषतः विरारच्या चंदसार, साईनाथ, वीर सावरकर मार्ग, जीवदानी रोड, नालासोपारा प्रगती नगर, नालासोपारा अचोले रोड, तसेच वसईच्या अनेक ठिकाणी रखल भागांमध्ये पाणी साचले होते.

यामुळे नागरिकांना पयारी पावी प्रवास करत चालत जावे लागले. काही ठिकाणी पाण्याचा प्रवाह इतका तीव्र होता की वाहनचालकांना आपली वाहने फुटपाथवर उभी करावी लागली होती. तर पालिकेच्या अर्पुया पाणी निचरा व्यवस्थेमुळे पाणी तासनतास साचून राहिले होते. रस्त्यांवर साचलेले पाणी आणि चिखलामुळे नागरिकांना प्रचंड त्रास सहन करावा लागला.

अनेक नागरिकांनी पालिकेच्या कामकाजाबाबत नाराजी व्यक्त केली आहे. तथापि, अचानक झालेल्या मुसळधार पावसामुळे वसई-विरार शहरातील नागरिकांना मोठी गैरसोय झाली. पुढील काही दिवसातही पावसाचा अंदाज असल्याने प्रशासनाने पूर्वतयारी करून ठेवण्याची गरज आहे. निवारण उपायांच्या अभावामुळे यासारख्या घटना पुन्हा पुन्हा घडत राहण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. पालिकेने आपल्या पाणी निचरा व्यवस्थेत सुधारणा करणे आणि नागरिकांना मदत करण्याची जबाबदारी पार पाडणे अत्यंत आवश्यक असल्याचे मत नागरिकांनी व्यक्त केले आहे.

ठाण्यात पुन्हा टोइंग व्हॅनचे वादळ... ६ महिन्यांत सुरु करण्याच्या हालचाली, राजकीय पक्षांचा कडाडून विरोध

■**ठाणे** : ठाण्यात सहा महिन्यांनंतर पुन्हा टोइंग व्हॅन सुरू करण्याचा हालचाली सुरू करण्यात आल्या आहेत. परंतु वाहतूक विभागाच्या या निर्णयाविरोधात दक्ष नागरिकांबरोबरच आता राजकीय पक्षही मैदानात उतरले आहेत. भाजपने ही सेवा न सुरू करण्यासाठी वाहतूक विभागाला निवेदन दिले आहे. तर उद्धव सेना टोइंग व्हॅनविरोधात मैदानात उतरली आहे. त्यांनी देखील गुरुवारी वाहतूक विभागाला निवेदन देऊन याचा निषेध केला.

ठाण्यात मागील सहा महिन्यांपासून टोइंग व्हॅन बंद होत्या. परंतु त्यामुळे कुठेही कसल्याही प्रकारची कोंडी झालेली दिसून आली नाही. आता मात्र वाहतूक

विभागाकडून पुन्हा टोइंग व्हॅन सुरू करण्याचा निर्धार करण्यात आला आहे. दक्ष नागरिक अजब जया यांच्यासह संगम डोंगरे यांनी आवाज उठविण्यास सुरुवात केली असून वाहतूक

विभागाच्या या कृतीचा निषेध केला आहे. **उद्धव सेनेचा आंदोलनाचा इशारा**
भाजपपाठोपाठ गुरुवारी उद्धव सेनेने देखील टोइंग

व्हॅनच्या विरोधात आपला आवाज बुलंद केला आहे. सायंकाळी उद्धव सेनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी वाहतूक पोलीस उपायुक्तांना निवेदन देत टोइंग व्हॅन सुरू करू नका, अशी

भूमिका घेतली आहे. अन्यथा आंदोलन केले जाईल, असा इशारा दिला आहे.

भाजपकडून निवेदन
दक्ष नागरिक अजय जया यांच्यासह संगम डोंगरे यांनी आवाज उठविण्यास सुरुवात केली असून वाहतूक विभागाच्या या कृतीचा निषेध केला आहे. तसेच ही सेवा सुरू केल्यास आंदोलन करण्याचा इशारा देखील त्यांनी दिला आहे. दुसरीकडे दक्ष नागरिकांबरोबरच आता भाजपनेही वाहतूक विभागाच्या या कृतीविरोधात आवाज उठविला आहे. माजी शहर अध्यक्षा मृणाल पेडसे आणि सुनेश जोशी यांनी या संदर्भात वाहतूक विभागाचे पोलीस उपायुक्त पंकज शिरसाठ यांची भेट घेऊन त्यांना एक निवेदन सादर केले आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या / लेख / जाहिराती यांचे जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE** - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com